

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ

Факультет хореографічного мистецтва

Кафедра народної хореографії

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Гарант освітньо-професійної програми
доц. Каріна ОСТРОВСЬКА

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Проректор з навчальної роботи
проф. Інна СТАШЕВСЬКА

“_____” _____ 20__ року

“_____” _____ 20__ року

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

НАРОДНО-СЦЕНІЧНИЙ ТАНЕЦЬ ТА МЕТОДИКА ЙОГО ВИКЛАДАННЯ

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Галузь знань 02 Культура і мистецтво

Спеціальність 024 Хореографія

Освітня програма Народна хореографія

Обов'язкова компонента

Мова викладання – українська

Харків, 2020

Силабус навчальної дисципліни «Народно-сценічний танець та методика його викладання» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 02 Культура і мистецтво спеціальності 024 Хореографія освітньо-професійної програми Народна хореографія. Х. ХДАК, 2020 – 26 с.

Силабус затверджено на засіданні кафедри народної хореографії
(протокол №1 від 26.08.2020 р.)
Завідувач кафедри народної хореографії, доцент Каріна ОСТРОВСЬКА

Силабус затверджено на засідання групи забезпечення освітньо-професійної
програми Народна хореографія
(протокол №1 від 27.08.2020 р.)

Силабус склали:
старший викладач кафедри народної хореографії – Людмила ФІЛЬ,
викладач кафедри народної хореографії,
кандидат мистецтвознавства – Ірина МОСТОВА

Голова групи забезпечення
зав. кафедрою народної хореографії,
доцент

Каріна ОСТРОВСЬКА

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів - 28 (1, 2, 5-8 семестри – 3 кредити на семестр; 3, 4 семестри – 5 кредитів на семестр)	Галузь знань 02 «Культура і мистецтво»	Обов'язкова
Загальна кількість годин - 840	Спеціальність 024 «Хореографія» Освітня програма «Народна хореографія»	Рік підготовки:
		1-4-й
		Семестр
		1-8-й
		Лекції
		30 год.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних 1, 2, 5-8 сем. – 2; 3, 4 сем. – 3; самостійна робота студента – 4,2	Ступінь «Бакалавр»	Практичні
		250 год.
		Індивідуальні завдання:
		Самостійна робота
		560 год.
		Вид контролю
2,4,6 семестри – залік; 1,3,5,7,8 семестри – екзамен;		

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

280 / 560

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

«Народно-сценічний танець та методика його викладання» - основна навчальна дисципліна, загальним обсягом – 28 кредитів. Це одна з головних фахових дисциплін, яка грає ведучу роль у системі професійної підготовки бакалаврів у галузі хореографічного мистецтва. Навчальний курс закладає фундамент виконавської майстерності, формує гармонійно-розвинутий рухомий апарат, що здатен опановувати різноманітні технічні прийоми, переходи, складні технічні рухи характерні для народного танцю будь якої національності і сприяє здобуттю педагогічного, виконавського та балетмейстерського досвіду.

Мета – формування кваліфікованого виконавця та викладача народно-сценічного танцю, з високим рівнем знання методики викладання.

Засвоюючи основні завдання дисципліни студент здобуває наступні **спеціальні компетентності**: здатність застосовувати теорію та сучасні практики хореографічного мистецтва, усвідомлення його як специфічного творчого відображення дійсності, проектування художньої реальності в хореографічних образах; здатність оперувати професійною термінологією в сфері фахової хореографічної діяльності (виконавської, викладацької, балетмейстерської та організаційної); здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків для забезпечення освітнього процесу в початкових, профільних, фахових закладах освіти; здатність використовувати принципи, методи та засоби педагогіки, сучасні методики організації та реалізації освітнього процесу, аналізувати його перебіг та результати в початкових, профільних, фахових закладах освіти; здатність використовувати традиційні та інноваційні методики для діагностування творчих, рухових (професійних) здібностей, їх розвитку відповідно до вікових, психолого-фізіологічних особливостей суб'єктів освітнього процесу; здатність забезпечувати високий рівень володіння танцювальними техніками, виконавськими прийомами, застосовувати їх як виражальний засіб; здатність застосовувати набуті виконавські навички в концертно-сценічній діяльності, підпорядковуючи їх завданням хореографічного проекту; здатність дотримуватись толерантності у міжособистісних стосунках, етичних і добродійних взаємовідносин у сфері виробничої діяльності.

Вивчення дисципліни передбачає набуття наступних **програмних результатів**: володіти термінологією хореографічного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом; розуміти хореографію як засіб ствердження національної самосвідомості та ідентичності; використовувати інноваційні технології, оптимальні засоби, методики, спрямовані на удосконалення професійної діяльності, підвищення особистісного рівня володіння фахом; мати навички використання традиційних та інноваційних методик викладання фахових дисциплін; аналізувати і оцінювати результати педагогічної, асистентсько-балетмейстерської, виконавської, організаційної діяльності; мати навички викладання фахових дисциплін, створення необхідного методичного забезпечення і підтримки навчання здобувачів освіти; знаходити оптимальні підходи до формування та розвитку творчої особистості; знаходити оптимальні виконавські прийоми для втілення хореографічного образу; вдосконалювати виконавські навички і прийоми в процесі підготовки та участі у фестивалях і конкурсах.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Теоретичні засади курсу «Народно-сценічний танець та методика його викладання» та його місце в системі професійної освіти.

Тема 1. Мета і завдання курсу «Народно-сценічний танець та методика його викладання».

Визначення мети та завдань дисципліни, аналіз програмних результатів. Ознайомлення зі структурою дисципліни, критеріями оцінювання.

Тема 2. Джерела розвитку народно-сценічного танцю.

Зародження народного танцю у побуті народу. Діяльність скоморохів, ярмаркових та шкільних театрів. Народний танець у драматичній виставі. Народний танець у балетному мистецтві. Формування народно-сценічного танцю як самостійного виду хореографічного мистецтва.

Розділ 2. Тренувальні вправи у системі навчання народно-сценічному танцю.

Тема 3. Термінологія екзерсис народно-сценічного танцю.

Вивчення термінології екзерсису.

Тема 4. Екзерсис біля станка та комплекс тренувальних вправ на середині зали (базовий рівень).

Вивчення методики виконання елементів екзерсису біля станка.

Розділ 3. Російський народний танець.

Тема 5. Загальна характеристика російського народного танцю.

Специфіка виникнення та розвитку російського народного танцю. Характеристика основних форм російського народного танцю. Особливості виконання рухів.

Тема 6. Методика виконання та викладання основних рухів російського народного танцю. Їх практичне опанування та вдосконалення.

Вивчення положень рук та тулуба. Вивчення основних ходів та рухів (специфіка їхнього комбінування та ускладнення). Вивчення комбінацій та танцювальних етюдів.

Розділ 4. Танці народів Прибалтики: литовський, латиський, естонський танці (на розсуд викладача).

Тема 7. Загальна характеристика танців народів Прибалтики.

Загальна характеристика народного танцю Литви, Латвії та Естонії. Характеристика основних форм. Особливості виконання рухів.

Тема 8. Методика виконання та викладання основних рухів народних танців народів Прибалтики (литовські – обов'язково; латиські, естонські – на розсуд викладача). Їх практичне опанування та вдосконалення.

Вивчення положень рук та тулуба. Вивчення основних ходів та рухів (специфіка їхнього комбінування та ускладнення). Вивчення комбінацій та танцювальних етюдів.

Розділ 5. Методика викладання уроку народно-сценічного танцю.

Тема 9. Методика побудови уроку народно-сценічного танцю.

Частини уроку та хронометраж. Особливості визначення мети та завдань уроку. Побудова основних частин уроку. Специфіка проведення уроку в різних колективах.

Тема 10. Екзерсис біля станка та комплекс тренувальних вправ на середині зали (другий рівень).

Вивчення методики виконання елементів екзерсису біля станка.

Розділ 6. Російський народний танець (специфіка ускладнення основних рухів).

Тема 11. Загальна характеристика національних особливостей виконання жіночого, чоловічого та парного російського народного танцю.

Характеристика основних форм російського народного танцю. Особливості виконання рухів.

Тема 12. Практичне опанування та вдосконалення методики виконання танцювальних комбінацій та етюдів російського народного танцю.

Вивчення положень рук та тулуба. Вивчення основних ходів та рухів (специфіка їхнього комбінування та ускладнення). Вивчення комбінацій та танцювальних етюдів.

Розділ 7. Народні танці кримських татар.

Тема 13. Загальна характеристика національних особливостей виконання народних танців кримських татар.

Специфіка виникнення та розвитку кримсько-татарського народного танцю. Характеристика основних форм кримсько-татарського народного танцю. Особливості виконання рухів.

Тема 14. Практичне опанування та вдосконалення методики виконання танцювальних комбінацій та етюдів народних танців кримських татар.

Вивчення положень рук та тулуба. Вивчення основних ходів та рухів (специфіка їхнього комбінування та ускладнення). Вивчення комбінацій та танцювальних етюдів.

Розділ 8. Білоруський народний танець.

Тема 15. Загальна характеристика білоруського народного танцю.

Специфіка виникнення та розвитку білоруського народного танцю. Характеристика основних форм білоруського народного танцю. Особливості виконання рухів.

Тема 16. Практичне опанування та вдосконалення методики виконання танцювальних комбінацій та етюдів білоруського народного танцю.

Вивчення положень рук та тулуба. Вивчення основних ходів та рухів (специфіка їхнього комбінування та ускладнення). Вивчення комбінацій та танцювальних етюдів.

Розділ 9. Методика побудови та проведення уроку народно-сценічного танцю.

Тема 17. Музика в уроці народно-сценічного танцю: комплектація музичного матеріалу; робота з концертмейстером; виховання музичності у студентів.

Тема 18. Екзерсис біля станка та комплекс тренувальних вправ на середині зали (третій рівень).

Вивчення методики виконання елементів екзерсису біля станка. Вивчення комбінацій у заданому національному характері.

Розділ 10. Єврейський народний танець.

Тема 19. Загальна характеристика єврейських народних танців.

Специфіка виникнення та розвитку єврейського народного танцю. Характеристика основних форм єврейського народного танцю. Особливості виконання рухів.

Тема 20. Практичне опанування та вдосконалення методики виконання танцювальних комбінацій та етюдів єврейського народного танцю.

Вивчення положень рук та тулуба. Вивчення основних ходів та рухів (специфіка їхнього комбінування та ускладнення). Вивчення комбінацій та танцювальних етюдів.

Розділ 11. Молдавський народний танець.

Тема 21. Загальна характеристика молдавських народних танців.

Специфіка виникнення та розвитку молдавського народного танцю. Характеристика основних форм молдавського народного танцю. Особливості виконання рухів.

Тема 22. Практичне опанування та вдосконалення методики виконання танцювальних комбінацій та етюдів молдавського народного танцю.

Вивчення положень рук та тулуба. Вивчення основних ходів та рухів (специфіка їхнього комбінування та ускладнення). Вивчення комбінацій та танцювальних етюдів.

Розділ 12. Методика викладання уроку народно-сценічного танцю в аматорському колективі.

Тема 23. Методика побудови та проведення уроків народно-сценічного танцю в аматорських колективах.

Мета та завдання уроку народно-сценічного танцю в аматорському колективі.

Специфіка побудови та проведення.

Тема 24. Екзерсис біля станка та комплекс тренувальних вправ на середині зали (четвертий рівень).

Вивчення методики виконання елементів екзерсису біля станка. Вивчення комбінацій у заданому національному характері.

Розділ 13. Польський народний танець.

Тема 25. Загальна характеристика польських народних танців.

Специфіка виникнення та розвитку польського народного танцю. Характеристика основних форм польського народного танцю. Особливості виконання рухів.

Тема 26. Практичне опанування та вдосконалення методики виконання танцювальних комбінацій та етюдів польського народного танцю.

Вивчення положень рук та тулуба. Вивчення основних ходів та рухів (специфіка їхнього комбінування та ускладнення). Вивчення комбінацій та танцювальних етюдів.

Розділ 14. Болгарський народний танець.

Тема 27. Загальна характеристика болгарських народних танців.

Специфіка виникнення та розвитку болгарського народного танцю. Характеристика основних форм болгарського народного танцю. Особливості виконання рухів.

Тема 28. Практичне опанування та вдосконалення методики виконання танцювальних комбінацій та етюдів болгарського народного танцю.

Вивчення положень рук та тулуба. Вивчення основних ходів та рухів (специфіка їхнього комбінування та ускладнення). Вивчення комбінацій та танцювальних етюдів.

Розділ 15. Методика планування та викладання уроку народно-сценічного танцю.

Тема 29. Планування занять з народно-сценічного танцю.

Методика створення планів на різний період часу. Значення планування занять для розвитку виконавської майстерності учасників колективу.

Тема 30. Особливості складання комбінацій біля станка, танцювальних вправ та варіантів рухів на середині залу.

Методика складання варіантів на рух, учбових та танцювальних комбінацій.

Тема 31. Екзерсис біля станка та комплекс тренувальних вправ на середині зали (п'ятий рівень).

Вивчення методики виконання елементів екзерсису біля станка. Вивчення комбінацій у заданому національному характері.

Розділ 16. Угорський народний танець.

Тема 32. Загальна характеристика угорських народних танців.

Специфіка виникнення та розвитку угорського народного танцю. Характеристика основних форм угорського народного танцю. Особливості виконання рухів.

Тема 33. Практичне опанування та вдосконалення методики виконання танцювальних комбінацій та етюдів угорського народного танцю.

Вивчення положень рук та тулуба. Вивчення основних ходів та рухів (специфіка їхнього комбінування та ускладнення). Вивчення комбінацій та танцювальних етюдів.

Розділ 17. Мексиканський народний танець.

Тема 34. Загальна характеристика мексиканських народних танців.

Специфіка виникнення та розвитку мексиканського народного танцю. Характеристика основних форм мексиканського народного танцю. Особливості виконання рухів.

Тема 35. Практичне опанування та вдосконалення методики виконання танцювальних комбінацій та етюдів мексиканського народного танцю.

Вивчення положень рук та тулуба. Вивчення основних ходів та рухів (специфіка їхнього комбінування та ускладнення). Вивчення комбінацій та танцювальних етюдів.

Розділ 18. Методика удосконалення уроку народно-сценічного танцю.

Тема 36. Використання танцювальних рухів та комбінацій у комплексі тренувальних вправ біля станка.

Методика поєднання танцювальних рухів з елементами екзерсису народно-сценічного танцю біля станка.

Тема 37. Створення та проведення студентами екзерсису біля станка.

Вивчення методики виконання елементів екзерсису біля станка. Вивчення комбінацій у заданому національному характері.

Розділ 19. Танці народів Кавказу.

Тема 38. Загальна характеристика танців народів Кавказу.

Специфіка виникнення та розвитку грузинського народного танцю. Характеристика основних форм грузинського народного танцю. Особливості виконання рухів.

Тема 39. Практичне опанування та вдосконалення методики виконання танцювальних комбінацій та етюдів танців народів Кавказу.

Вивчення положень рук та тулуба. Вивчення основних ходів та рухів (специфіка їхнього комбінування та ускладнення). Вивчення комбінацій та танцювальних етюдів.

Розділ 20. Кубанський народний танець.

Тема 40. Загальна характеристика кубанських народних танців.

Специфіка виникнення та розвитку кубанського народного танцю. Характеристика основних форм кубанського народного танцю. Особливості виконання рухів.

Тема 41. Практичне опанування та вдосконалення методики виконання танцювальних комбінацій та етюдів кубанського народного танцю.

Вивчення положень рук та тулуба. Вивчення основних ходів та рухів (специфіка їхнього комбінування та ускладнення). Вивчення комбінацій та танцювальних етюдів.

Розділ 21. Методика впровадження стилістичних інновацій в уроці народно-сценічного танцю.

Тема 42. Методичні рекомендації з подальшого розвитку тренувальних вправ екзерсису біля станка.

Методика створення танцювальних та учбових комбінацій для клас-концертів. Удосконалення комбінацій через впровадження інноваційних методик викладання.

Тема 43. Створення та проведення студентами екзерсису біля станка (вищий рівень складності).

Вивчення методики виконання елементів екзерсису біля станка. Вивчення комбінацій у заданому національному характері.

Розділ 22. Циганський народний танець.

Тема 44. Загальна характеристика циганських народних танців.

Специфіка виникнення та розвитку циганського народного танцю. Характеристика основних форм циганського народного танцю. Особливості виконання рухів.

Тема 45. Практичне опанування та вдосконалення методики виконання танцювальних комбінацій та етюдів циганського народного танцю.

Вивчення положень рук та тулуба. Вивчення основних ходів та рухів (специфіка їхнього комбінування та ускладнення). Вивчення комбінацій та танцювальних етюдів.

Розділ 23. Методика побудови та проведення уроків народно-сценічного танцю у професійному колективі.

Тема 46. Методичні рекомендації з подальшого розвитку тренувальних вправ екзерсису біля станка.

Аналіз уроків народно-сценічного танцю в аматорських та професійних танцювальних колективах.

Тема 47. Створення та проведення студентами курсу розгорнутих танцювальних комбінацій біля станка.

Вивчення методики виконання елементів екзерсису біля станка. Вивчення комбінацій у заданому національному характері.

Розділ 24. Танці народів світу.

Тема 48. Особливості збереження та розвитку народного і народно-сценічного танцю на сучасному етапі в різних країнах світу.

Діяльність аматорських та професійних колективів в умовах сучасності: проблеми та перспективи розвитку. Особливості популяризації народно-сценічного танцю. Значення проведення конкурсів та фестивалів для популяризації народно-сценічного танцю.

Тема 49. Практичне опанування та вдосконалення методики виконання танцювальних комбінацій та етюдів на матеріалі народного танцю різних країн світу.

Вивчення розгорнутих танцювальних етюдів та фрагментів хореографічних творів з високим рівнем складності.

3.2. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви розділів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
л		п	сем	інд	с.р	
1	2	3	4	5	6	7
1 курс 1 семестр						
Розділ 1. Теоретичні засади курсу «Народно-сценічний танець та методика його викладання» та його місце в системі професійної освіти.						
Тема 1. Мета і завдання курсу «Народно-сценічний танець та методика його викладання».	3	1				2
Тема 2. Джерела розвитку народно-сценічного танцю.	6	2				4
Розділ 2. Тренувальні вправи у системі навчання народно-сценічному танцю.						
Тема 3. Термінологія екзерсису народно-сценічного танцю.	3	1				2
Тема 4. Екзерсис біля станка та комплекс тренувальних вправ на середині зали (базовий рівень).	30		10			20
Розділ 3. Російський народний танець.						
Тема 5. Загальна характеристика російського народного танцю.	3	1				2
Тема 6. Методика виконання та викладання основних рухів російського народного танцю. Їх практичне опанування та вдосконалення.	30		10			20
Розділ 4. Танці народів Прибалтики: литовський, латиський, естонський танці (на розсуд викладача)						
Тема 7. Загальна характеристика танців народів Прибалтики.	3	1				2
Тема 8. Методика виконання та викладання основних рухів народних танців народів Прибалтики (литовські – обов’язково; латиські, естонські – на розсуд викладача). Їх практичне опанування та вдосконалення.	12		4			8
Усього	90	6	24			60
1 курс 2 семестр						
Розділ 5. Методика викладання уроку народно-сценічного танцю.						
Тема 9. Методика побудови уроку народно-сценічного танцю.	3	1				2
Тема 10. Екзерсис біля станка та комплекс тренувальних вправ на середині зали (другий рівень).	24		8			16

Розділ 6. Російський народний танець (специфіка ускладнення основних рухів).							
Тема 11. Загальна характеристика національних особливостей виконання жіночого, чоловічого та парного російського народного танцю.	3	1					2
Тема 12. Практичне опанування та вдосконалення методики виконання танцювальних комбінацій та етюдів російського народного танцю.	12		4				8
Розділ 7. Народні танці кримських татар.							
Тема 13. Загальна характеристика національних особливостей виконання народних танців кримських татар.	3	1					2
Тема 14. Практичне опанування та вдосконалення методики виконання танцювальних комбінацій та етюдів народних танців кримських татар.	18		6				12
Розділ 8. Білоруський народний танець.							
Тема 15. Загальна характеристика білоруського народного танцю.	3	1					2
Тема 16. Практичне опанування та вдосконалення методики виконання танцювальних комбінацій та етюдів білоруського народного танцю.	24		8				16
Усього	90	4	26				60
Разом за рік	180	10	50				120
2 курс 3 семестр							
Розділ 9. Методика побудови та проведення уроку народно-сценічного танцю.							
Тема 17. Музика в уроці народно-сценічного танцю: - комплектація музичного матеріалу; - робота з концертмейстером; - виховання музичності у студентів.	3	1					2
Тема 18. Екзерсис біля станка та комплекс тренувальних вправ на середині зали (третій рівень).	42		14				28
Розділ 10. Єврейський народний танець.							
Тема 19. Загальна характеристика єврейських народних танців.	3	1					2
Тема 20. Практичне опанування та вдосконалення методики виконання танцювальних комбінацій та етюдів єврейського народного танцю.	48		16				32

Розділ 11. Молдавський народний танець.							
Тема 21. Загальна характеристика молдавських народних танців.	6	2					4
Тема 22. Практичне опанування та вдосконалення методики виконання танцювальних комбінацій та етюдів молдавського народного танцю.	48		16				32
Усього	150	4	46				100
2 курс 4 семестр							
Розділ 12. Методика викладання уроку народно-сценічного танцю в аматорському колективі.							
Тема 23. Методика побудови та проведення уроків народно-сценічного танцю в аматорських колективах.	3	1					2
Тема 24. Екзерсис біля станка та комплекс тренувальних вправ на середині зали (четвертий рівень).	42		14				28
Розділ 13. Польський народний танець.							
Тема 25. Загальна характеристика польських народних танців.	6	2					4
Тема 26. Практичне опанування та вдосконалення методики виконання танцювальних комбінацій та етюдів польського народного танцю.	48		16				32
Розділ 14. Болгарський народний танець.							
Тема 27. Загальна характеристика болгарських народних танців.	3	1					2
Тема 28. Практичне опанування та вдосконалення методики виконання танцювальних комбінацій та етюдів болгарського народного танцю.	48		16				32
Усього	150	4	46				100
Разом за рік	300	8	92				200
3 курс 5 семестр							
Розділ 15. Методика планування та викладання уроку народно-сценічного танцю.							
Тема 29. Планування занять з народно-сценічного танцю.	3	1					2
Тема 30. Особливості складання комбінацій біля станка, танцювальних вправ та варіантів рухів на середині залу.	3	1					2
Тема 31. Екзерсис біля станка та комплекс тренувальних вправ на середині зали (п'ятий рівень).	24		8				16
Розділ 16. Угорський народний танець.							

Тема 32. Загальна характеристика угорських народних танців.	3	1				2
Тема 33. Практичне опанування та вдосконалення методики виконання танцювальних комбінацій та етюдів угорського народного танцю.	30		10			20
Розділ 17. Мексиканський народний танець.						
Тема 34. Загальна характеристика мексиканських народних танців.	3	1				2
Тема 35. Практичне опанування та вдосконалення методики виконання танцювальних комбінацій та етюдів мексиканського народного танцю.	24		8			16
Усього	90	4	26			60
3 курс 6 семестр						
Розділ 18. Методика удосконалення уроку народно-сценічного танцю.						
Тема 36. Використання танцювальних рухів та комбінацій у комплексі тренувальних вправ біля станка.	3	1				2
Тема 37. Створення та проведення студентами екзерсису біля станка.	30		10			20
Розділ 19. Танці народів Кавказу.						
Тема 38. Загальна характеристика танців народів Кавказу.	6	2				4
Тема 39. Практичне опанування та вдосконалення методики виконання танцювальних комбінацій та етюдів танців народів Кавказу.	24		8			16
Розділ 20. Кубанський народний танець.						
Тема 40. Загальна характеристика кубанських народних танців.	3	1				2
Тема 41. Практичне опанування та вдосконалення методики виконання танцювальних комбінацій та етюдів кубанського народного танцю.	24		8			16
Усього	90	4	26			60
Разом за рік	180	8	52			120
4 курс 7 семестр						
Розділ 21. Методика впровадження стилістичних інновацій в уроці народно-сценічного танцю.						
Тема 42. Методичні рекомендації з подальшого розвитку тренувальних вправ екзерсису біля станка.	3	1				2
Тема 43. Створення та проведення	42		14			28

студентами екзерсису біля станка (вищий рівень складності).						
Розділ 22. Циганський народний танець.						
Тема 44. Загальна характеристика циганських народних танців.	3	1				2
Тема 45. Практичне опанування та вдосконалення методики виконання танцювальних комбінацій та етюдів циганського народного танцю.	42		14			28
Усього	90	2	28			60
4 курс 8 семестр						
Розділ 23. Методика побудови та проведення уроків народно-сценічного танцю у професійному колективі.						
Тема 46. Методичні рекомендації з подальшого розвитку тренувальних вправ екзерсису біля станка.	3	1				2
Тема 47. Створення та проведення студентами курсу розгорнутих танцювальних комбінацій біля станка.	42		14			28
Розділ 24. Танці народів світу.						
Тема 48. Особливості збереження та розвитку народного і народно-сценічного танцю на сучасному етапі в різних країнах світу.	3	1				2
Тема 49. Практичне опанування та вдосконалення методики виконання танцювальних комбінацій та етюдів на матеріалі народного танцю різних країн світу.	42		14			28
Усього	90	2	28			60
Разом за рік	180	4	56			120
Усього годин	840	30	250			560

3.3. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Екзерсис біля станка та комплекс тренувальних вправ на середині зали (базовий рівень).	10
2	Методика виконання та викладання основних рухів російського народного танцю. Їх практичне опанування та вдосконалення.	10
3	Методика виконання та викладання основних рухів народних танців народів Прибалтики (литовські – обов’язково; латиські, естонські – за вибором викладача). Їх практичне опанування та вдосконалення.	4

4	Екзерсис біля станка та комплекс тренувальних вправ на середині зали (другий рівень).	8
5	Практичне опанування та вдосконалення методики виконання танцювальних комбінацій та етюдів російського народного танцю.	4
6	Практичне опанування та вдосконалення методики виконання танцювальних комбінацій та етюдів народних танців кримських татар.	6
7	Практичне опанування та вдосконалення методики виконання танцювальних комбінацій та етюдів білоруського народного танцю.	8
8	Екзерсис біля станка та комплекс тренувальних вправ на середині зали (третій рівень).	14
9	Практичне опанування та вдосконалення методики виконання танцювальних комбінацій та етюдів єврейського народного танцю.	16
10	Практичне опанування та вдосконалення методики виконання танцювальних комбінацій та етюдів молдавського народного танцю.	16
11	Екзерсис біля станка та комплекс тренувальних вправ на середині зали (четвертий рівень).	14
12	Практичне опанування та вдосконалення методики виконання танцювальних комбінацій та етюдів польського народного танцю.	16
13	Практичне опанування та вдосконалення методики виконання танцювальних комбінацій та етюдів болгарського народного танцю.	16
14	Екзерсис біля станка та комплекс тренувальних вправ на середині зали (п'ятий рівень).	8
15	Практичне опанування та вдосконалення методики виконання танцювальних комбінацій та етюдів угорського народного танцю.	10
16	Практичне опанування та вдосконалення методики виконання танцювальних комбінацій та етюдів мексиканського народного танцю.	8
17	Створення та проведення студентами екзерсису біля станка.	10
18	Практичне опанування та вдосконалення методики виконання танцювальних комбінацій та етюдів танців народів Кавказу.	8
19	Практичне опанування та вдосконалення методики виконання танцювальних комбінацій та етюдів кубанського народного танцю.	8
20	Створення та проведення студентами екзерсису біля станка (вищий рівень складності).	14
21	Практичне опанування та вдосконалення методики виконання	14

	танцювальних комбінацій та етюдів циганського народного танцю.	
22	Створення та проведення студентами курсу розгорнутих танцювальних комбінацій біля станка.	14
23	Практичне опанування та вдосконалення методики виконання танцювальних комбінацій та етюдів на матеріалі народного танцю різних країн світу.	14
	Разом	250

3.4. ТЕМИ САМОСТІЙНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Мета і завдання курсу «Народно-сценічний танець та методика його викладання».	2
2	Джерела розвитку народно-сценічного танцю.	4
3	Термінологія екзерсису народно-сценічного танцю.	2
4	Екзерсис біля станка та комплекс тренувальних вправ на середині зали (базовий рівень).	20
5	Загальна характеристика російського народного танцю.	2
6	Методика виконання та викладання основних рухів російського народного танцю. Їх практичне опанування та вдосконалення.	20
7	Загальна характеристика танців народів Прибалтики.	2
8	Методика виконання та викладання основних рухів народних танців народів Прибалтики (литовські – обов’язково; латиські, естонські – на розсуд викладача). Їх практичне опанування та вдосконалення.	8
9	Методика побудови уроку народно-сценічного танцю.	2
10	Екзерсис біля станка та комплекс тренувальних вправ на середині зали (другий рівень).	16
11	Загальна характеристика національних особливостей виконання жіночого, чоловічого та парного російського народного танцю.	2
12	Практичне опанування та вдосконалення методики виконання танцювальних комбінацій та етюдів російського народного танцю.	8
13	Загальна характеристика національних особливостей виконання народних танців кримських татар.	2
14	Практичне опанування та вдосконалення методики виконання танцювальних комбінацій та етюдів народних танців кримських татар.	12
15	Загальна характеристика білоруського народного танцю.	2
16	Практичне опанування та вдосконалення методики виконання танцювальних комбінацій та етюдів білоруського народного	16

	танцю.	
17	Музика в уроці народно-сценічного танцю: комплектація музичного матеріалу; робота з концертмейстером; виховання музичності у студентів.	2
18	Екзерсис біля станка та комплекс тренувальних вправ на середині зали (третій рівень).	28
19	Загальна характеристика єврейських народних танців.	2
20	Практичне опанування та вдосконалення методики виконання танцювальних комбінацій та етюдів єврейського народного танцю.	32
21	Загальна характеристика молдавських народних танців.	4
22	Практичне опанування та вдосконалення методики виконання танцювальних комбінацій та етюдів молдавського народного танцю.	32
23	Методика побудови та проведення уроків народно-сценічного танцю в аматорських колективах.	2
24	Екзерсис біля станка та комплекс тренувальних вправ на середині зали(четвертий рівень).	28
25	Загальна характеристика польських народних танців.	4
26	Практичне опанування та вдосконалення методики виконання танцювальних комбінацій та етюдів польського народного танцю.	32
27	Загальна характеристика болгарських народних танців.	2
28	Практичне опанування та вдосконалення методики виконання танцювальних комбінацій та етюдів болгарського народного танцю.	32
29	Планування занять з народно-сценічного танцю.	2
30	Особливості складання комбінацій біля станка, танцювальних вправ та варіантів рухів на середині залу.	2
31	Екзерсис біля станка та комплекс тренувальних вправ на середині зали (п'ятий рівень).	16
32	Загальна характеристика угорських народних танців.	2
33	Практичне опанування та вдосконалення методики виконання танцювальних комбінацій та етюдів угорського народного танцю.	20
34	Загальна характеристика мексиканських народних танців.	2
35	Практичне опанування та вдосконалення методики виконання танцювальних комбінацій та етюдів мексиканського народного танцю.	16
36	Використання танцювальних рухів та комбінацій у комплексі тренувальних вправ біля станка.	2
37	Створення та проведення студентами екзерсису біля станка.	20
38	Загальна характеристика танців народів Кавказу.	4

39	Практичне опанування та вдосконалення методики виконання танцювальних комбінацій та етюдів танців народів Кавказу.	16
40	Загальна характеристика кубанських народних танців.	2
41	Практичне опанування та вдосконалення методики виконання танцювальних комбінацій та етюдів кубанського народного танцю.	16
42	Методичні рекомендації з подальшого розвитку тренувальних вправ екзерсису біля станка.	2
43	Створення та проведення студентами екзерсису біля станка (вищий рівень складності).	28
44	Загальна характеристика циганських народних танців.	2
45	Практичне опанування та вдосконалення методики виконання танцювальних комбінацій та етюдів циганського народного танцю.	28
46	Методичні рекомендації з подальшого розвитку тренувальних вправ екзерсису біля станка.	2
47	Створення та проведення студентами курсу розгорнутих танцювальних комбінацій біля станка.	28
48	Особливості збереження та розвитку народного і народно-сценічного танцю на сучасному етапі в різних країнах світу.	2
49	Практичне опанування та вдосконалення методики виконання танцювальних комбінацій та етюдів на матеріалі народного танцю різних країн світу.	28
	Разом	560

3.5. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Лекційні, практичні, індивідуальні, самостійна робота: словесні (розповідь, пояснення), наочні (ілюстрація, демонстрація), методи стимулювання і мотивації, методи перевірки знань на практиці.

4. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

4.1. Форми контролю

Усне опитування, письмовий поточний контроль, залік, іспит.

4.2. Розподіл балів, які отримують студенти

Розділ 1		Розділ 2		Розділ 3		Розділ 4		Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	
9	9	9	9	13	3	14	14	90

Розділ 5		Розділ 6		Розділ 7		Розділ 8		Сума
T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15	T16	100
5	10	5	20	5	25	5	25	

Розділ 9		Розділ 10		Розділ 11		Сума
T17	T18	T19	T20	T21	T22	90
2	20	10	18	15	25	

Розділ 12		Розділ 13		Розділ 14		Сума
T23	T24	T25	T26	T27	T28	100
6	20	12	25	12	25	

Розділ 15			Розділ 16		Розділ 17		Сума
T29	T30	T31	T32	T33	T34	T35	90
2	3	15	10	25	10	25	

Розділ 18		Розділ 19		Розділ 20		Сума
T36	T37	T38	T39	T40	T41	100
5	15	10	30	10	30	

Розділ 21		Розділ 22		Сума
T42	T43	T44	T45	90
10	30	20	30	

Розділ 23		Розділ 24		Сума
T46	T47	T48	T49	90
10	25	15	40	

4.3. Розподіл балів за формами контролю.

- відвідування заняття (пара) — 1; 17 пар — до 17 балів, 34 пари – до 34 балів.

- виконання практичного завдання — 7-10; 3 практичних завдання — до 30 балів

- усне опитування — 1-2; 3 усних опитування — до 6 балів

- практичний поточний контроль – 6-10 балів; 2 поточних практичних контролю – до 20 балів.

Можлива кількість балів, набраних до підсумкової форми контролю:

Залік – від 60 до 100 балів

Іспит — від 60 до 90 балів (включно)

4.4. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

5. Програмне забезпечення

Пакет навчально-методичного забезпечення (розшифрувати):

- робоча програма;
- конспект лекцій;
- методичні рекомендації до практичних занять;
- методичні рекомендації до самостійних занять;

Відеоматеріали академічних показів та відкритих уроків.

6. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

6.1. Основна література

1. Александрова Е.С. и др. Еврейские танцы [Електронний ресурс] : Ростов н/Д : Феникс, 2010
2. Борзов А. Танцы народов мира / А. Борзов. – М. : Ун-т Натальи Нестеровой, 2006
3. Бочкарёва Н.И. Русский народный танец: теория и методика [Електронний ресурс] : Кемерово : КемГУКИ, 2006
4. Василенко К. Ю. Лексика українського народно-сценічного танцю / К. Ю. Василенко. – К. : Мистецтво, 1996.
5. Верховинець В. М. Теорія українського народного танцю / В. М. Верховинець – К.: Музична Україна, 1990.

6. Вірський П. У вихорі танцю / П.Вірський. — К. : Мистецтво, 1977. — 230 с.
7. Володько В. Ф. Методика викладання народно-сценічного танцю. Ч. 1 : навч.-метод. посіб. - Київ : ДАКККиМ, 2002
8. Володько, Ванда Федорівна Методика викладання народно-сценічного танцю [Текст] : навч.-метод. посіб. / В. Ф. Володько ; М-во культури і мистецтв України, Держ. акад. кер. кадрів культури і мистецтв. Ч. 2. — Київ : ДАКККиМ, 2003. — 123 с.
9. Володько, Ванда Федорівна Методика викладання народно-сценічного танцю [Текст] : навч.-метод. посіб. / В. Ф. Володько ; Держ. акад. кер. кадрів культури і мистецтв. Ч. 3. — Київ : ДАКККиМ, 2004. — 112 с.
10. Голдрич О. С. Хореографія / О. С. Голдрич. — Львів : Край, 2003. — 158 с.
11. Гусев, Геннадий Петрович Методика преподавания народного танца [Текст] : танцевальные движения и комбинации на середине зала ; учеб. пособие / Г. П. Гусев. — М. : ВЛАДОС, 2004. — 207 с. — Учебное пособие для вузов
12. Гусев, Геннадий Петрович Методика преподавания народного танца: этюды [Текст] : учеб. пособие / Г. П. Гусев. — М. : ВЛАДОС, 2004. — 231 с. — Учебное пособие для вузов.
13. Зайцев Є.В. Основи народно-сценічного танцю. Частина I, II / Є.В. Зайцев. — К.: Мистецтво, 1975. — 223с. 1976. — 288с.
14. Зайцев Є.В., Колесниченко Ю.В. Основи народно-сценічного танцю. Видання третє. Навчальний посібник для вищих навчальних закладів культури і мистецтв I-IV рівнів акредитації, а також для загальноосвітньої школи, позашкільних та професійних навчальних закладів, системи післядипломної педагогічної освіти / Вінниця:Нова Книга, 2009. — 416с.
15. Зацепина Кира Сергеевна, Климов Андрей Андреевич, Рихтер Константин Борисович, Толстая Нина Михайловна, Фарманянц Евгения Карапетовна Народно-сценический танец [Електронний ресурс] : учеб.-метод. пособие / К. Зацепина, А. Климов, К. Рихтер, Н. Толстая, Е. Фарманянц ; Моск. акад. хореогр. училище. Ч. 1. — М. : Искусство, 1976. — 114 с.
16. Народно-сценічний танець [Текст] : програма та навч.-метод. матеріали з дисципліни галузь знань: 02 "Культура і мистецтво", спец.: 024 "Хореогр.", спеціалізація: "Сучасна хореогр.", ступінь: "Бакалавр" / М-во культури і туризму України, Харків. держ. акад. культури, Ф-т хореогр. мистецтва, Каф. нар. хореогр. ; [уклад.: Б. М. Колногузенко, Курдупова О. М.]. — Харків : ХДАК, 2017. — 32 с.
17. Народно-сценічний танець та методика його викладання [Текст] : програма та навч.-метод. матеріали з дисципліни галузь знань: 02 "Культура і мистецтво", спец.: 024 "Хореогр.", спеціалізація: "Нар. хореогр.", ступінь: "Бакалавр" / М-во культури України, Харків. держ.

- акад. культури, Ф-т хореогр. мистецтва, Каф. нар. хореогр. ; [уклад.: Філь Л. А., Мостова І. С.]. – Харків : ХДАК, 2017. – 37 с.
18. Народно-сценічний танець та методика його викладання [Текст] : програма та навч.-метод. матеріали з дисципліни галузь знань: 02 "Культура і мистецтво", спец.: 024 "Хореогр.", спеціалізація: "Бальна хореогр.", ступінь: "Бакалавр" / М-во культури України, Харків. держ. акад. культури, Ф-т хореогр. мистецтва, Каф. нар. хореогр. ; [розроб. Т. С. Брацун]. – Харків : ХДАК, 2017. – 11 с.
19. Ткаченко Т. Народный танец / Т. Ткаченко. — М. : Иск-во, 1967. — 275с
Туркевич В. Хореографічне мистецтво у персоналіях. — К, 1999.

6.2. Додаткова

1. Аксьонова І. Ю. Роль керівника-аматора у формуванні хореографічного колективу народного танцю / Аксьонова І. Ю. // Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури : зб. наук. пр. / М-во культури і туризму України, Держ. акад. кер. кадрів культури і мистец., Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. — К., 2007. — Вип. 19. — С. 292-296.
2. Богданов Г. Ф. Работа над сценической русской народной хореографией: учеб.-метод. пособие. Вып. 3 / Геннадий Богданов. — М. : ВЦХТ, 2009. — 159 с. + Ноты. — (Я вхожу в мир искусств : Репертуарно-методическая библиотечка ; вып. 11(147). Лаборатория русской народно-сценической хореографии ; ч. 4). — Библиогр.: с. 157-159.
3. Богданов Г. Ф. Семь колен русской пляски / Геннадий Богданов // Нар. творчество. — 2009. — № 6. — С. 22-24
4. Бондаренко Л. Танцювальні композиції та етюди танців народів світу / Л.Бондаренко, О.Бердовський. – К. : Муз. Україна, 1969. – 229 с.
5. Васильева А. Л. К вопросам терминологии в области характерного танца / А. Л. Васильев // Вестник Академии Русского балета имени А. Я. Вагановой : [к 275-летию Акад. Рус. балета им. А. Я. Вагановой] / М-во культуры Рос. Федерации, Федер. гос. учреждение высш. и проф. образования "Акад. Рус. балета им. А. Я. Вагановой" ; [ред.-издат. совет: А. А. Асылмуратова и др.]. — СПб., 2012. — № 28(2). — С. 54-65.
6. Гойлезовский К. Я. Образы русской народной хореографии / К.Я. Голейзовский. – М.: Искусство, 1964.
7. Григор'єва А. Віртуози «Жока» / А. Григор'єва // Советская эстрада и цирк. — 1973. — №2.
8. Гутник І. М. До проблеми стилізації народного танцю / Ірина Миколаївна Гутник // Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури : зб. наук. пр. / М-во культури і туризму України, Держ. акад. кер. кадрів культури і мистецтв, Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка ; [редкол.: Чернець В. Г. та ін.]. — К., 2009. — Вип. 22. — С. 251-257.
9. Загородний Г. І. Його назвали «Хорошки» / Г. І. Загородний // Танець. – 1997. — №3.

- 10.Климов А.А. Русский народный танец. Вып.1.Сев. России: Учеб.пособие / А.А. Климов – М.: МГУК, 1996. – 40с.
- 11.Лопухов А., Ширяев А., Бочаров А. Основы характерного танца / А.Лопухов, А.Ширяев, А.Бочаров. – М.: Искусство, 1939
- 12.Песни и танцы крымских татар / Сост. Я.Шерфединов. – М.-Симферополь,1931. – 96 с.
- 13.Погребняк М. М. Стилiзований народний танець: генеза, визначення поняття та естетичнi особливостi / М. М. Погребняк // Проблеми сучасностi: мистецтво, культура, педагогiка : зб. наук. пр. / М-во культури України, Луган. держ. iн-т культури i мистец. — Луганськ, 2012. — Вип. 20/21. — С. 286-297.
- 14.Устинова Т. А. Русский народный танец / Т. А. Устинова. — М., 1976. — 152 с.
- 15.Чижова А. Березка / А. Чижова. — М. : Музыка, 1972. — 175 с.

6.3. Інформаційні ресурси

1. Бiблiотека Харкiвської державної академiї культури
2. Харкiвська мiська спецiалiзована музично-театральна бiблiотека iменi К. С. Станiславського
3. Харкiвська державна наукова бiблiотека iменi В. Г. Короленка
4. Iнтернет-ресурси

Питання для поточного контролю знань здобувачів

1. Методика виконання основних рухів народно-сценічного екзерсису.
2. Особливості лексики танцювального мистецтва Росії.
3. Характеристика побутових танців Росії.
4. Місце і роль в національній культурі Росії обрядових танців.
5. Традиційність російського хороводного фольклору.
6. Історія розвитку танцювального мистецтва Росії.
7. Характеристика рухів російського танцю «Бариня» - лексичні особливості, манера, стиль виконання.
8. Характеристика рухів російського танцю «Тимоня» - лексичні особливості, манера, стиль виконання.
9. Характеристика рухів російського танцю «Берізка» - лексичні особливості, манера, стиль виконання.
10. Характеристика рухів російського танцю «Топотуха» - лексичні особливості, манера, стиль виконання.
11. Характеристика рухів російської кадрили - лексичні особливості, манера, стиль виконання.
12. Характеристика традиційних молдавських танців.
13. Особливості лексики танцювального мистецтва Молдови.
14. Характеристика побутових танців Молдови.
15. Місце і роль в національній культурі Молдови обрядових танців.
16. Традиційність молдавського хороводного фольклору.
17. Історія розвитку танцювального мистецтва Молдови.
18. Різновиди стрибків, підскоків, зіскоків, присюдів у лексиці молдавських танців.
19. Характеристика рухів молдавського танцю «Хора Фетелор» - лексичні особливості, манера, стиль виконання.
20. Характеристика рухів молдавського танцю «Молдавеняска» - лексичні особливості, манера, стиль виконання.
21. Характеристика рухів молдавського танцю «Бетута» - лексичні особливості, манера, стиль виконання.
22. Характеристика рухів молдавського танцю «Сирба» - лексичні особливості, манера, стиль виконання.
23. Особливості лексики танцювального мистецтва Польши.
24. Характеристика побутових танців Польши.
25. Місце і роль в національній культурі Польши обрядових танців.
26. Традиційність польського хороводного фольклору.
27. Історія розвитку танцювального мистецтва Польши.
28. Характеристика побутових танців Угорщини.
29. Місце і роль в національній культурі Угорщини обрядових танців.
30. Традиційність угорського хороводного фольклору.
31. Історія розвитку танцювального мистецтва Угорщини.
32. Витоки мексиканських танців.
33. Витоки циганських танців.
34. Особливості лексики танцювального мистецтва Мексики.
35. Особливості лексики циганського танцювального мистецтва.
36. Характеристика побутових танців Мексики.
37. Місце і роль в національній культурі Мексики обрядових танців.
38. Місце і роль в культурі циган обрядових танців.
39. Традиційність циганського фольклору.
40. Традиційність мексиканського фольклору.
41. Історія розвитку танцювального мистецтва Мексики.
42. Історія розвитку танцювального мистецтва циган.

Навчальне видання

СИЛАБУС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
НАРОДНО-СЦЕНІЧНИЙ ТАНЕЦЬ ТА МЕТОДИКА ЙОГО ВИКЛАДАННЯ

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Галузь знань 02 Культура і мистецтво
Спеціальність 024 Хореографія
Освітня програма Народна хореографія

Укладачі:

Філь Людмила Анатоліївна, старший викладач кафедри народної хореографії
Мостова Ірина Сергіївна, викладач кафедри народної хореографії, кандидат
мистецтвознавства

Друкується в авторській редакції

Комп'ютерний набір та верстка Мостова І. С.

План 2020

Підписано для друку
Формат 60x84/16, Гарнітура «Times»
Папір для друк. ап. Друк ризограф.
Ум. друк. арк. Обл.-вид. арк.. Тираж 50. Зам №

ХДАК, 61057, Харків-57, Бурсацький узвіз, 4
Надруковано в лаб. множ. техніки